

## YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE A1 ÖNCESİ DÜZEYDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME\*

*Nurşen ÇAĞLAK\*\**

**Öz:** A1 öncesi düzey, yabancı dil öğretiminin temel çerçevesini oluşturan Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nin (D-AOBM) tamamlayıcı cildinde kendine yer bulmuştur. A1 düzeyinin altındaki ve dil öğrenimine yeni başlamış öğrencileri işaret eden A1 öncesi düzeyin hedef kitesini, temelde çocuklar ve göçmenler oluşturmaktadır. A1 düzeyi yeterliklerin dil öğrenimine yeni başlayanlar için yüksek görülmesi bu düzeyin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Duyulan ihtiyaçtan ötürü yabancı dil olarak Türkçe (YADOT) öğretiminde A1 öncesi düzeye yönelik çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Giriş düzeyi için kitaplar ve bir başvuru rehberi mevcuttur ancak ölçme değerlendirme açısından yeterli kaynak olmadığı görülmüştür. Bu çalışmada A1 öncesi düzeyde ölçme değerlendirme yapmak amacıyla hazırlanmış olan sınavlardan ikisi olan Cambridge English: Young Learners Pre A1 Starters ve *Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi* ele alınmıştır. Sınavların düzeye uygunluklarını ve karşılaştırmalı olarak genel özelliklerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bunun sonucunda *Cambridge English: PreA1 Starters* sınavlarının çocuklara yönelik hazırlandığı, öğrencilerin dil düzeylerinin ve bilişsel yeterliklerinin göz önünde bulundurulduğu, sabit bir şablona sahip olduğu, değerlendirmenin nasıl yapılacağı konusunda bilgilendirme yapıldığı, okuma ve yazma becerisinin birlikte ele alındığı, hedef düzeye uygun olarak görsellerden yeterince faydalandığı, görevlerin ve soru türlerinin yeterlikler ile aynı doğrultuda olduğu tespit edilmiştir. *Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi* içerisindeki sınavın ise yetişkin göçmenlere yönelik olarak hazırlandığı, ileri düzeyler için uygun dilbilgisi yapılarına yer verdiği, her beceri için farklı görev türlerinin belirlendiği ancak dinleme becerisinin diğer beceriler içerisinde yer aldığı, sınava yönelik olarak ayrıca belirlenmiş kazanımlar, soru sayıları ve sınav süresi gibi konularda esnek bir yapıya sahip olduğu tespit edilmiştir.

**Anahtar kelimeler:** Ölçme ve değerlendirme, Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, A1 öncesi düzey, Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni, görev.

---

\* Atıf Bilgisi / Citation: Çağlak, N. (2025). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde A1 Öncesi Düzeyde Ölçme ve Değerlendirme. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, (9), 39-56.

Geliş ve Kabul Tarihleri / Date of Arrival and Date of Acceptance: 27.10.2024-19.02.2025

Bu makale Turnitin benzerlik programı ile kontrol edilmiştir. / This article was checked with Turnitin.

Yazarlar aşağıdaki bilgilendirmeleri yapmaktadırlar / The authors provide the following information

Araştırma ve Yayın Etiği / Research and Publication Ethics: Bu çalışmada Committee on Publication Ethics (COPE) kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur.

Yazarların Katkı Oranı / Authors' Contribution Rate: Bu makale tek yazarlıdır.

\*\* Öğr.Gör. Yüksek İhtisas Üniversitesi, Ankara, Türkiye. E-posta: nursencaglak@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3932-3950.

### **Measurement and Evaluation at Pre-A1 Level in The Teaching Turkish as a Foreign Language**

**Abstract:** The pre-A1 level is included in the complementary volume of the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR), which is the basic framework for foreign language teaching. Children and immigrants are the main target groups of the pre-A1 level, which refers to learners below the A1 level who have just started to learn a language. The fact that the A1 level is considered to be high for beginners has led to the emergence of this level. Studies on the pre-A1 level of teaching Turkish as a foreign language have started due to this need. It has been found that there are not enough resources in terms of assessment and evaluation, although there are books and a reference book for the introductory level. In this study, Cambridge English: Young Learners Pre A1 Starters and the Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi are discussed in this study. These are two exams designed for assessment and evaluation at the pre-A1 level. The aim was to show the suitability of the exams for this level and to compare the general characteristics of the exams. As a result, it was found that the Cambridge English: Pre A1 Starters exams were designed for children, taking into account the language level and cognitive abilities of the learners, following a fixed template, providing information on how to conduct the assessment, treating reading and writing skills together, making sufficient use of visuals according to the target level, and matching the tasks and question types to the competences. It was observed that the exam in Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi was prepared for adult immigrants, included high-level grammatical structures, set different types of tasks for each skill, but included listening as one of the skills, and had a flexible structure in terms of performance, number of questions, and time.

**Keywords:** Measurement and evaluation, Teaching Turkish as a foreign language, Pre-A1 level, Common European Framework of Reference for Languages, task.

## Giriş

*Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* (D-AOBM), yabancı dil öğretiminde bir standart oluşturması açısından önemli bir dönüm noktası olarak kabul edilmektedir. D-AOBM'nin tamamlayıcı cildinde A1 öncesi düzey için tanımlayıcıların yer alması, dil öğretiminde bu düzeye ilişkin bazı ihtiyaçların ortaya çıktığını göstermektedir (McElwee, Devine ve Saville, 2019, s. 215). Yabancı/ikinci dil öğrenme sürecinin başlangıcındaki kişileri ifade eden bu düzeye ait tanımlayıcılar ile ölçme ve değerlendirme gereksinimi doğmuş ve sınavlar geliştirilmeye başlanmıştır. A1 öncesi düzeydeki öğrencilerin dilde henüz üretme aşamasına tam olarak geçmiş olmaması ve kısıtlı bir söz varlığına sahip olması (D-AOBM, 2021, s. 243) hazırlanacak sınavların içeriklerini de şekillendirmektedir. Bu doğrultuda A1 öncesi düzeydeki öğrenciler için özel olarak geliştirilmiş sınavlar hazırlanmış ve bu sınavlar, öğrencilerin temel dil becerilerini ölçmeye yönelik tasarlanmıştır.

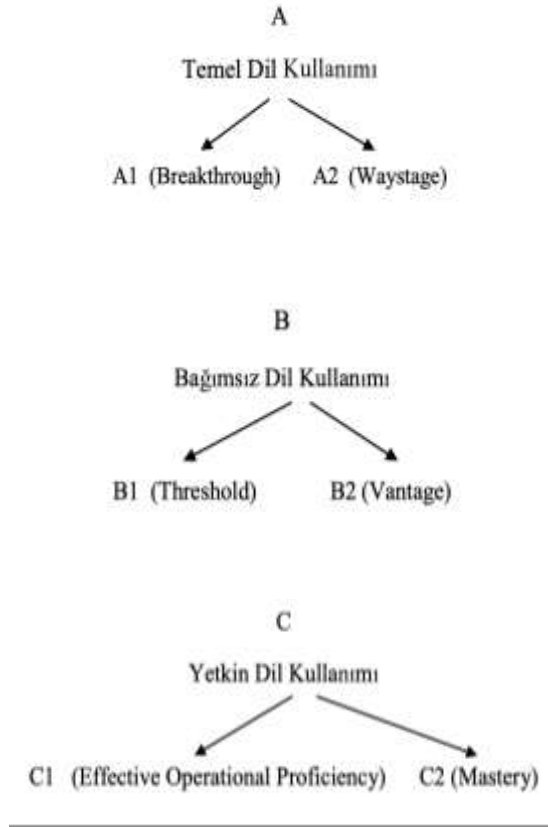
Bu makalede A1 öncesi düzeyde ölçme ve değerlendirme yapmak amacıyla hazırlanmış iki sınav, düzeye uygunluk, yeterlikler, hedef kitle, beceri alanları, görev sayısı ve türü, soru sayısı, değerlendirme ölçütleri ve süre bakımından karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma, A1 öncesi düzeydeki dil öğrencileri için hazırlanmış sınavların temel özelliklerini ortaya koymayı ve dolaylı olarak yabancı dil olarak Türkçe (YADOT) öğretiminde A1 öncesi düzeydeki ölçme ve değerlendirme faaliyetleri açısından yol gösterici olmayı hedeflemektedir.

## Kuramsal Çerçeve

### A1 Öncesi Düzey

Yabancı dil öğretiminde standartları belirlemek için hazırlanmış ve YADOT öğretiminde de benimsenmiş olan D-AOBM, ilk olarak 2001 yılında Avrupa Konseyi tarafından yayımlanmıştır. Zaman içerisinde gelen eleştiriler ve yabancı dil öğretimi konusunda ortaya çıkan ihtiyaçlara göre güncellenmiştir ve 2020 yılında yeniden basımı yapılmıştır. *Tamamlayıcı Cilt* adıyla Türkçeleştirilen bu yeni baskıda, dil becerilerinin yanı sıra dil düzeyleriyle ilgili bazı değişiklikler yapıldığı görülmektedir.

2001 basımında dil öğrencileri için altı basamaktan oluşan bir çerçeve çizilmiştir (D-AOBM, 2001, s. 29). Bu düzeyler şu şekilde gösterilmektedir:



**Şekil 1.** D-AOBM Dil Düzeyleri (2001, s. 29)

2001'deki D-AOBM metinde A1 öncesi düzey müstakil bir dil düzeyi olarak yer almasa da sınırlı dilsel ve bilişsel yeterliklere uygun olarak yeni başlayanlar için belirlenmiş, ilk öğretimde oyunlarla öğretmeye uygun olduğu ve turizmle ilgili olduğu söylenen, basit ve genel görevlere yönelik şu tanımlayıcılar yer almaktadır:

Dilsel ifadeyi parmakla ya da başka bir hareketle destekleyerek basit alışverişler yapabilir

Gün, saat ve tarihi sorabilir ve söyleyebilir.

Bazı basit selamlaşma kalıplarını kullanabilir.

Evet, hayır, özür dilerim, lütfen, teşekkür ederim, kusura bakmayın diyebilir.

Adı, uyuğu ve medeni durumu gibi kişisel bilgileri içeren karmaşık olmayan bir formu doldurabilir.

Kısa ve basit bir kartpostal yazabilir (D-AOBM, 2001, ss. 36-37).

Tamamlayıcı ciltte ise söz konusu dil düzeylerinin vazgeçilmez olmadığı (D-AOBM, 2021, s. 40) vurgulanmış ve dil düzeylerinde bazı değişiklikler yapılmıştır. Artı seviyeler ve “A1 öncesi” düzey eklenmiştir. Bu düzeylerle beraber “A1 öncesi, A1, A2, A2+, B1, B1+, B2, B2+, C1, C2, C2 üstü” olarak bir sınıflandırma yapılmıştır. A1 öncesi düzey “öğrenenin henüz üretken bir kapasite kazanmadığı ancak bir kelime ve kalıplaşmış ifade birikimine bağlı olduğu bir yeterlik grubu olan A1 seviyesinde doğru bir dönüm noktası” (D-AOBM, 2021, s. 247) ve bu düzeydekiler de “A1 seviyesinin altında yer alan ancak dil öğrenimine yeni başlayanlar” olarak tanımlanmıştır (D-AOBM, 2021, s. 41). A1 öncesi düzeye ihtiyaç duyulmasının sebebi olarak A1 düzeyi yeterliklerinin yeni dil öğrencileri için çok yüksek olması (Huynh, Miyazaki ve Tani, 2018, s. 64; Duc, My, Miyazaki ve Tani, 2020, s. 295) ve genç öğrenirler için tanımlayıcıların olması gerekliliği (Alexiou ve Stathopoulou, 2021, s. 11) görülmektedir.

Sonradan eklenen düzeylerden C2 düzey üstü için hiç tanımlayıcı bulunmazken A1 öncesi düzeyin tanımlayıcılarına bazı kategorilerde rastlanmaktadır. A1 öncesi düzeyin tanımlayıcıları için ikisi de ilkökul ve ortaokul düzeyindeki öğrencilere yönelik geliştirilmiş İsveç Dil Seviyeleri (Swiss Lingualevel) ve Japon CEFR-J projeleri dayanak kabul edilmiştir. CEFR-J’de dil düzeylerine ait verilen alt kategoriler şu şekildedir (Togo ve Negishi, 2012, s. 7):

**Tablo 1.** CEFR-J Alt Kategorileri (Togo ve Negishi, 2012, s. 7)

CEFR	-	A1	A2	B1	B2	C1	C2
CEFR-J	Pre-A1	A1.1	A2.1	B1.1	B2.1		
		A1.2	A2.2	B1.2	B2.2		
		A1.3					

CEFR-J’de Pre-A1 düzeyi için belirlenmiş “Resimli bir kitapta yer alan ve sözlü etkinlikler yoluyla zaten aşına olduğum kelimeleri tanıyabilirim” ve “Büyük ve küçük harfleri tanıyabilirim” gibi tanımlayıcıların (Togo ve Negishi, 2012, s. 8), genç öğrenciler düşünülerek hazırlandığı aşıkardır (Rutson-Griffiths, 2018, ss. 87-88).

D-AOBM’de A1 öncesi için belirlenen tanımlayıcıların basit ve genel görevlerle ilgili olduğu ve yaş grubundan bağımsız olarak geliştirildiği belirtilmektedir ancak Alexiou ve Milton (2020, s. 108), A1 öncesi düzey tanımlayıcılarının çok küçük yaştaki bir öğrencinin profilini çizdiğini söylemektedir. Benzer bir görüşle McElwee, Devine ve Saville (2019, s. 217), A1 öncesi düzeyin hedef kitlesinin büyük çoğunluğunu çocukların oluşturmasının, kazanımların buna yönelik olarak

belirlenmesine sebep olduğunu söylemektedir. Ek olarak çocukların üstbilişsel farkındalık, dil girdisini işleme, stratejileri kullanma, dünya bilgisi gibi açılardan daha az yetkin olmalarının tanımlayıcıları yorumlarken dikkate alınması gereken bir unsur olduğunu vurgulamaktadırlar.

### YADOT Öğretiminde A1 Öncesi Düzey

YADOT öğretiminde A1 öncesi düzeye yönelik olarak Polat ve diğerleri tarafından hazırlanmış *Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi* ise D-AOBM'nin okuryazar bir gruba yönelik yazıldığını ancak okuma yazma bilmeyen veya yeterli eğitim almamış bireylerin A1 düzeyine çıkmasının mümkün olmadığını söyleyerek “sıfır düzey” ile A1 arasında “eşik düzey” olarak kabul edilebilecek A1 öncesi düzeye ihtiyaç duyulduğunu belirtmektedirler (Polat vd., 2018, ss. 6-7). Bu neticede A1 öncesi düzeyin hedef kitlesi şu şekilde belirlenmiştir:

**Tablo 2.** Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi Düzeyi Hedef Kitleleri (Polat vd., 2018, s. 16)

GRUP A	Okuryazarlar
GRUP B	Okuryazarlık düzeyi yetersiz olanlar
GRUP C	Okuryazar olmayanlar
GRUP D	Okuryazarlık öncesi düzeydekiler

Göçmenler dahil yetişkinlerin de öncelendiği rehber, 8 bölümden oluşmaktadır. Rehberde A1 öncesi düzeye ait iletişimsel beceriler, dil malzemeleri, hedef kitlenin öğrenme düzeyleri ile ölçme ve değerlendirme bölümü yer almaktadır.

Türkiye Maarif Vakfı (TMV) tarafından yayımlanan *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı* (TYDÖP, 2020, s. 23) A1 düzeyini İlköğretim I. Kademe'den başlatmaktadır ve Okul Öncesi Dönemi için “Başlangıç” olarak belirtilen dil düzeyine şu şekilde yer vermektedir:

**Tablo 3.** TYDÖP Kademelere Göre Yapılandırılması

Okul Öncesi Dönemi	36-48 Ay	Başlangıç I
	49-60 Ay	Başlangıç II
	61-72 Ay	Başlangıç III

Programda, kazanımlar oluşturulurken A1'den okul öncesi için uygun olanların seçildiği ve bunlara eş değer yeni kazanımların eklendiği belirtilmektedir (TYDÖP, 2020, s. 93). Kazanımlar “Dinleme/İzleme Becerisi, Konuşma Becerisi, Erken Okuryazarlık Becerisi” başlıkları altında ele alınmıştır. Programda A1 öncesi düzey olduğuna dair herhangi bir ibare bulunmasa da A1 düzeyinin ilkökul birinci kademede başlaması okul öncesi dönemdeki sürecin A1 öncesi olduğuna işaret etmekte ve programdaki kazanımlar ile D-AOBM'de A1 öncesi düzey için verilmiş bazı tanımlayıcılar benzerlik göstermektedir. Benzerliklerin sayısını artırmak ve daha fazla kazanım ile tanımlayıcı arasında ilişki kurmak mümkündür. Söz konusu kazanım-tanımlayıcı benzerliklerinin örnekleri şunlardır:

**Tablo 4.** TYDÖP Okul Öncesi Dönemi Kazanımları ile Benzerlik Gösteren D-AOBM A1 Öncesi Düzey Tanımlayıcıları

TYDÖP Okul Öncesi Dönemi Kazanımlar	D-AOBM A1 Öncesi Düzey Tanımlayıcılar
Temel soru ifadelerini tanır.	Konuşmanın yavaş ve anlaşılır biçimde yapılması ve anlamayı desteklemek için görseller ve el hareketleri ile desteklenmesi ve gerekirse tekrarlar yapılması koşuluyla kısa, çok basit soru ve ifadeleri anlayabilir.
Temel soru ifadelerini söyler.	Bir şeye işaret edebilir ve ne olduğunu sorabilir.
Sayıları tanır. Ritmik sayar.	Günlük karşılıklı konuşmalarda basit sayıları kullanabilir ve onları anlayabilir.
Yönergeleri tanır.	Özellikle resimler varsa aşına olduğu, gündelik bağlamlarda kullanılan çok kısa ve basit yönergeleri anlayabilir.
Yakın çevresindeki nesnelerin adını tanır.	Çok yavaş, açık bir şekilde konuşulması koşuluyla basit ve kısa kayıtlardaki hali hazırda bildiği kelimeleri/işaretleri, isimleri ve rakamları tanıyabilir.
Yiyecek-içecek adlarını tanır. Yemek araç gereçlerinin adlarını tanır.	Resimli hazır yemek restoran menüsü veya aşına olduğu kelimeleri içeren resimli kitap gibi resimler eşliğindeki kelimeleri/işaretleri tanıyabilir.
Konum/yer bildiren ifadeleri tanır.	Arkadaşlarından veya meslektaşlarından gelen çok basit not ve mesajlardaki zamanları ve yerleri kısaltmalar olmaması koşuluyla tanıyabilir.
Selamlaşma, tanışma ve vedalaşmayla ilgili temel kalıp ifadeleri tanır.	Basit selamlama biçimlerini tanıyabilir.

TYDÖP Okul Öncesi Dönemi Kazanımlar	D-AOBM A1 Öncesi Düzey Tanımlayıcılar
Selamlaşma, tanışma ve vedalaşmayla ilgili temel kalıp ifadeleri söyler.	Temel kişisel bilgileri (ör. isim, adres, aile, uyruk) vererek kendisi hakkında kısa öbekler üretebilir. İnsanlarını selamlayabilir, ismini söyleyebilir ve basit bir şekilde izin alabilir.
Duygularla ilgili basit ifadeleri söyler.	Beden dili eşliğinde “mutlu” veya “yorgun” gibi basit sıfatları kullanarak nasıl hissettiğini ifade edebilir.

YADOT öğretiminde çocuklara ve yetişkenlere A1 öncesi düzey için hazırlanmış kitaplar olduğu görülmüştür. Bu kitapların, geçici sığınmacı statüsünde bulunan dil öğrencileri başta olmak üzere çeşitli grupların ihtiyaçları neticesinde ortaya çıktığı düşünülmektedir.

Ankara Üniversitesi TÖMER tarafından hazırlanmış olan *İlk Adım Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Yetişkinler İçin Türkçe-Arapça Çift Alfabeli İlk Okuma-Yazma Kitabı* isimli çalışma Suriyeli öğrenciler hedeflenerek hazırlanmıştır (Gündüz, 2021, s. 290). Kitapta öncelikli olarak Latin alfabesinin öğretilmesi amaçlansa da dört dil becerisine yönelik etkinlikler olduğu da görülmektedir. Benzer şekilde Gazi Üniversitesi TÖMER tarafından *Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti*'ne ek olarak yayımlanmış olan *Yabancılar İçin Türkçe - Giriş* kitabının da A1 öncesi düzeye yönelik olarak hazırlandığını söylemek mümkündür. Kitaptaki bazı konular A1 düzeyi ile örtüşse de genel olarak kelime öğretiminin hedeflendiği görülebilmektedir. Bunlara ek olarak Yunus Emre Enstitüsü, Bahçeşehir Üniversitesi, TMV ve Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'nün çocuklara yönelik hazırlanmış olduğu ve A1 öncesi düzey için hazırlanmış olarak kabul edilebilecek kitaplara da rastlanmıştır.



## Yöntem

Bu çalışmada A1 öncesi düzeyde ölçme ve değerlendirme yapmak amacıyla hazırlanmış iki sınav çeşitli kriterler açısından karşılaştırılmaktadır. Araştırmada *Cambridge English: Young Learners Pre A1 Starters* ve *Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi* sınavları ele alınmıştır. Sınavlar düzeye uygunluk, yeterlikler, hedef kitle, beceri alanları, görev sayısı ve türü, soru sayısı, değerlendirme ölçütleri ve süre açısından incelenmiştir. Veri toplama sürecinde her iki sınavın içerik ve yapılarına ilişkin çeşitli veriler derlenmiştir. Bunun için yayımlanmış örnek sınavlara ve varsa sınav kılavuzlarına başvurulmuştur.

Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizinin tercih edildiği çalışmada, araştırma konusuna uygun dokümanlar belirlendikten sonra veriler toplanmış, analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. YADOT öğretiminde A1 öncesi düzeyde ölçme ve değerlendirme sürecinin mevcut durumunun tespit edilmesi ve uluslararası düzeyde A1 öncesi düzeye yönelik hazırlanmış sınavlarla karşılaştırılabilmesi için *Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi* ve *Cambridge English: Young Learners Pre A1 Starters* incelenmiştir. Bu inceleme ile her iki sınavı belirtilen kriterler açısından karşılaştırması ve genel özelliklerinin ortaya konulması amaçlanmıştır.

## Bulgular ve Yorum

### A1 Öncesi Düzeyde Ölçme ve Değerlendirme

D-AOBM’de yer alan A1 öncesi düzey tanımlayıcıları hedef dilin konuşulduğu ülkeye yeni gelen göçmenler, haftada birkaç saat dil öğrenenler ya da çocuklar için ölçme yaparken bir yol haritası oluşturmaktadır (McElwee, Devine ve Saville, 2019, s. 226). A1 öncesi öğrencilerin büyük çoğunluğunu çocukların oluşturması sebebiyle ölçme ve değerlendirme süreçleri buna göre şekillenmiştir (McElwee, Devine ve Saville, 2019, s. 217). Genç öğrenirlerin bilişsel yetenekleri, bilgi düzeyleri, kültürel deneyimleri ve ana dillerindeki becerileri gelişme sürecinde olduğu için (Field, 2018, s. 135; Shaw ve Weir, 2007, s. 2; Rixon ve Papp, 2018, s. 198) ikinci/yabancı dilde A1 öncesi düzeyde ölçme ve değerlendirme yaparken sınav geliştirme süreçlerinde bellek kapasiteleri, üstbilişsel farkındalıkları ve dünya bilgilerinin sınırlılığı (Meadows, 2006, s. 127; Mills ve Keil, 2004, s. 19) göz önünde bulundurulmalıdır.

Ölçme değerlendirmenin önemli bir parçasını oluşturan sınavlar, A1 öncesi düzeyde keskin sınırlara sahip değildir ancak *Cambridge English: Young Learners Pre A1 Starters* yol göstericidir. A1 öncesi düzeyde Türkçe öğretmek amacıyla için hazırlandığı ifade edilen ve yayımlanmış olan sınavlardan biri, *Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi* içinde yer almaktadır.

### Cambridge English: Young Learners Pre A1 Starters

*Cambridge English: Young Learners* sınavlarının A1 öncesi düzeyinin; somut fikirlere odaklanan, okuma ve yazma becerilerinin sınırlı olduğu, görevlerin resimlerle desteklendiği bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. 7-12 yaş arası genç öğrencilere yönelik hazırlanmış olan sınavla (Cambridge Assessment English, 2021, s. 5), çocuklara dil öğrenimi için iyi bir temel oluşturmak ve ebeveynler ile öğretmenlere öğrencilerin dil düzeylerini göstermenin amaçlandığı düşünülmektedir (Petrović ve Damjanović, 2015, s. 2). Sınavın temel özellikleri şunlardır:

**Tablo 5.** Cambridge English PreA1 Starters Sınavı Genel Özellikleri (Cambridge Assessment English, 2021, s. 6)

A1 Öncesi	Süre	Görev Sayısı	Soru Sayısı
<b>Dinleme</b>	Yaklaşık 20 dakika	4	20
<b>Okuma ve Yazma</b>	20 dakika	5	25
<b>Konuşma</b>	3-5 dakika	4	-
<b>Toplam</b>	Yaklaşık 45 dakika		

Buna göre sınavda dört temel dil becerisine yer verildiğini ancak okuma ve yazma becerilerinin birlikte ölçüldüğünü söylemek mümkündür. Cambridge English tarafından öğretmenler için yayımlanan el kitabında görevlerin içerikleri, soru tipleri, ölçülmesi hedeflenen yeterlikler ve örnek sınavlar mevcuttur.

*Pre A1 Starters* için “Dinleme ve Konuşma” ile “Okuma ve Yazma” başlıkları altında verilen ve D-AOBM ile bağlantılı olduğu ifade edilen (Cambridge Assessment English, 2021, s. 7) yeterlikler şu şekildedir:

**Tablo 6.** Cambridge English Pre A1 Starters Sınavı Ölçülmesi Hedeflenen Yeterlikler

Dinleme ve Konuşma	Okuma ve Yazma
<p>İngiliz alfabesindeki harfleri duyduğunda anlayabilir.</p> <p>Kısa, basit ifadelerle verilen bazı basit sözlü talimatları anlayabilir.</p> <p>İsim, yaş, sevilen şeyler veya günlük rutin gibi kendisiyle ilgili bazı basit sözlü soruları anlayabilir.</p> <p>İnsanların isim, cinsiyet, yaş, ruh hali, görünüş veya ne yaptıkları gibi bazı çok basit sözlü tanımlarını anlayabilir.</p> <p>Günlük hayatındaki nesnelere hakkında kaç tane olduğu, rengi, boyutu veya konumu gibi bazı çok basit sözlü açıklamaları anlayabilir.</p> <p>Tanıdık soru ve cevapların kullanıldığı bazı çok kısa konuşmaları anlayabilir.</p> <p>Aile, hayvanlar, okul veya ev eşyaları gibi bazı tanıdık kişi veya nesnelere adlandırabilir.</p> <p>Bazı nesne ve hayvanların sayısı, rengi, boyutu veya konumu gibi konularda çok temel tanımlarını yapabilir.</p> <p>Çok basit sorulara tek kelimelerle veya 'evet/hayır' şeklinde yanıt verebilir.</p>	<p>Sorular da dahil olmak üzere bazı basit cümleleri okuyabilir ve anlayabilir.</p> <p>Çok basit bir dille yazılmış bazı çok kısa hikayeleri takip edebilir.</p> <p>İngiliz alfabesinin harflerini yazabilir.</p> <p>İngiliz alfabesini kullanarak ismini yazabilir.</p> <p>Kelimeleri, kelime gruplarını ve kısa cümleleri kopyalayabilir.</p> <p>Bazı çok basit kelimeleri doğru heceleylebilir.</p>

Yeterliklerin basit talimatlar, yakın çevre ve günlük hayat temaları üzerinde şekillendiği görülmektedir. Pre A1 Starters sınavında öğrencilerinden harfleri, ailesini, hayvanları, sayıları, günlük hayatındaki nesnelere, okul ve ev eşyalarını tanımasının yanı sıra basit sözlü tanımlar yapabilmesi, basit sözlü talimatları anlaması ve basit cevaplar verebilmesi beklenmektedir. Temel soru ifadelerini tanıma ve cevap verme, yakın çevresindeki nesnelere adını ve sayıları bilme açısından TYDÖP kazanımları ile benzerlik göstermektedir ancak TYDÖP içerisinde yiyecek-içecek isimleri, konum/yer bildiren ifadeler, selamlaşma ifadeleri ve duygularla ilgili okul öncesi kazanımları da mevcuttur. D-AOBM A1 öncesi düzey tanımlayıcılarında da Pre A1 Starters yeterlikleri haricinde yiyecek-içecek, zaman ve yer ifadeleri ve duygulara da yer verilmiştir.

“Eşleştirme, not alma, 3 seçenekli çoktan seçmeli, boyama/renklendirme” şeklinde 4 görevden oluşan dinleme bölümünde, her görev için beşer soru mevcuttur. Adaylardan renkleri, sayıları, çevresindeki basit nesnelere bilmesi beklenmektedir (Cambridge Assessment English, 2021, s. 11). Görevler, genç öğrenirlerin kelime dağarcığı düşünülerek hazırlanmış ve hayvanlar, oyuncaklar, ev ve okul gibi çocukları ilgilendiren ifadelerle yer verilmiştir. Dinleme

kayıtlarında yer alan seslendirilenler, Amerikan ve İngiliz İngilizcesi konuşan çocuklar ve yetişkinlerdir. Çok yavaş sayılmayacak bir yavaşlıkta ve net bir şekilde konuşmaktadırlar. Adayların her kaydı iki kez dinleyeceği ve bu durumun onlara bildirilmesi özellikle vurgulanmıştır (Cambridge Assessment English, 2021, s. 12).

Okuma ve yazma bölümünde her birinde beş soru olan beş görev mevcuttur. Görev tipleri “doğru/yanlış, görselden hareketle verilen cümlelere evet/hayır yazma, karışık verilen harflerle görseli verilen kelimeyi yazma, ifadelerden uygun olanlarla boşluk doldurma, görsele göre soruları cevaplama” olarak çeşitlendirilmiştir (Cambridge Assessment English, 2021, s. 17). Her görevde görsellerden yararlanılmıştır. Fotoğraf-kamera gibi karıştırılması mümkün olan ve adayların ana diliyle yalancı eşdeğerliğe sahip olan kelimelere dikkat edilmesi gerektiği belirtilmektedir (Cambridge Assessment English, 2021, s. 18).

Konuşma bölümünde ise konuşulan kişi ve aday arasında geçecek 4 görev bulunmaktadır. Adaylardan kendisi hakkındaki kişisel sorulara kısa cevaplar vermesi, gösterilen nesnelere ne olduğunu söylemesi, görselden hareketle sorulan basit soruları yanıtlaması beklenmektedir (Cambridge Assessment English, 2021, s. 23).

Formatın her zaman aynı kaldığı bu sebeple sınava giren adayların kendilerinden ne beklendiği konusunda bir fikrinin olduğu belirtilen sınavla ilgili kılavuzda dilbilgisi listesi, sözcük listeleri ve örnek cevaplarla birlikte soru ifadeleri de bulunmaktadır. Kelime listesinde “hayvanlar, vücudun bölümleri, kıyafetler, renkler, aile ve arkadaşlar, yiyecek içecekler, sağlık, ev, nesnelere, isimler, sayılar, yer yön ifadeleri, okul, spor, fiiller, zaman, oyuncaklar, ulaşım, hava, iş, dünya” başlıklarıyla yer alan ifadeler düzeylere göre sınıflandırılmıştır. Örneğin A1 öncesi düzeyde adaydan sağlıklıyla ilgili herhangi bir kelimeyi bilmesi beklenmezken 20’ye kadar olan sayıları bilmesi yeterli görülmüştür.

Sınavın dinleme ile okuma ve yazma bölümleri standart bir değerlendirmeye sahip olduğu için kılavuzda bunlarla ilgili bilgi yer almaktadır ancak konuşma becerisinin değerlendirilmesiyle ilgili detaylı açıklamalar mevcuttur. Konuşma becerisinin değerlendirilmesi, bir değerlendirici tarafından yapılmaktadır. Değerlendirici “kelime bilgisi, sesletim, etkileşim” başlıklarını 0-5 puan üzerinden değerlendirmektedir. Kelime bilgisinin değerlendirilmesine kullanım sıklığı ve oranı ile kontrol dahilken sesletimde vurgu ile ağız/aksan özellikleri de dikkate alınmıştır. Etkileşim başlığı altında ise iletişim kurabilme, gerekli ifadeleri kullanabilme ve akıcı olma becerileri aranmaktadır (Cambridge Assessment English, 2021, s. 79).

## Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi Sınavı

*Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi* içerisinde yer alan A1 öncesi düzey sınavı *Cambridge English: Young Learners* sınavlarından farklı olarak göçmenler başta olmak üzere yetişkinler düşünülerek hazırlanmıştır (Polat vd., 2018, s. 155). Her beceri için birkaç örnek senaryo bulunmaktadır. Bunların sayısının artırılabilceği, soru yönergelerinin mümkün olduğu kadar kısa ve anlaşılır olması gerektiği eklenmiştir (Polat vd., 2018, s. 156).

Dört temel dil becerisinin ölçüldüğü sınav için, her becerinin alt alanları ve tanımlanabilecek betimlemeleri ile kullanılabilir görev türleri belirlenmiştir. Ancak görev türlerine göre değişiklik gösterebileceği öne sürülerek sınav süresi belirtilmemiştir (Polat vd., 2018, s. 156). Ek olarak becerilerin nasıl değerlendirileceği, değerlendirme ölçütlerinin neler olduğu, görevler içerisinde yer alacak madde sayıları gibi bilgilere de rastlanmamıştır. Sınav hakkındaki genel bilgiler şu şekildedir:

**Tablo 7.** Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi Düzeyi Sınavı Genel Özellikleri (Polat vd., 2018, ss. 155-156)

Alan	Alt Alan	Tanımlanabilir Betimlemeler	Görev Türü
Okuma	Anlama Sesletim	Yön belirleme bilgisini okuma Bilgilendirici yazıları okuma Yönergeleri okuma	Çoktan seçmeli sorular Sözcükleri bulma Tanıma/anlama
Dinleme	Anlama Tanımlayabilme Tepki verme Muhatap alma	Canlı bir etkinliği dinleme Duyuruları, yönergeleri dinleme Radyo/ses kaydı dinleme	Çoktan seçmeli sorular Boşluk doldurma Sayıları/harfleri/heceleri bulma Tanıma/anlama
Konuşma	Sözlü anlatım Sözlü üretim Karşılıklı konuşma Diyalog Monolog	Selamlaşma Kendini tanıtmaya Hislerini açıklama	Sözlü üretim Karşılıklı konuşma Tepki/yanıt verme

Alan	Alt Alan	Tanımlanabilir Betimlemeler	Görev Türü
Yazma	Yazılı üretim Aktarma	Yazışma Formları doldurma Çevrimiçi iletişim Mesaj yazma Not bırakma/yazma	Sayıları/harfleri/heceleri bulma Harfleri (yazıbirimleri)/heceleri (seslemleri)/sözcükleri bulma

Alt alanlar, betimlemeler ve görev türlerinden hareketle hazırlanmış Yazılı Anlatım/Yazılı Üretim için 7, Okuma Anlama becerisi için 4 ve Konuşma/Sözlü Üretim/Karşılıklı Konuşma için de 4 senaryo olduğu görülmüştür. Dinleme becerisi alanlar içerisinde yer almasına rağmen örnek senaryolar içerisinde ayrıca bulunmamaktadır, yazılı anlatım/yazılı üretim içerisindeki bazı senaryolarda öğrenciden bir metni dinlemesi beklenmektedir. Senaryolarda ileri düzey dilbilgisi yapıları kullanılmıştır. Ayrıca yönergelerin A1 öncesi düzey için anlaşılır olmadığı ve görsellerden yeterince yararlanılmadığı düşünülmektedir.

*Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi* kılavuzunda belirtilen A1 öncesi düzeyi hedef kitlelerinden okuryazarlık öncesi düzeydekiler, okuryazar olmayanlar ve okuryazarlık düzeyi yetersiz olanlar bu sınavın dil becerilerini ölçmeyi hedeflediği kitlenin dışında kalmaktadır. Sınavın okuryazar kitle için hazırlanmış olduğu varsayılmaktadır. Buna ek olarak sınav içerisinde “Türkiye Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, iş başvuru formu, iş ilanı, sigara içmek, Halk Eğitim Merkezi” gibi ifadeleri içerisinde barındırıyor olması yetişkinlerin hedef alındığını düşündürmektedir. Bu durum *Cambridge English: Young Learners Pre A1 Starters* sınavları ile arasındaki farklılıkların temel nedenlerindedir.

Sınav senaryoları içerisinde yer alan göç idaresine gitme, iş başvurusunda bulunma, ilk yardım kursunda yönergeleri uygulama gibi durumlar, A1 öncesi düzeyde beklenen temel selamlaşma/tanışma ifadeleri, basit bilgiler verme, günlük nesnelere ve aktiviteleri bilme yeterlikleri ile uyuşmamaktadır.

*Cambridge English: Young Learners Pre A1 Starters* ve *Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi* sınavlarının özelliklerini şu şekilde özetlemek mümkündür:

**Tablo 8.** A1 Öncesi Düzeyi Sınavların Genel Özellikleri

	<b>Cambridge English: Young Learners Pre A1 Starters</b>	<b>Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi</b>
<b>Hedef Grup</b>	7-12 yaş arası genç öğrenirler	Göçmenler başta olmak üzere yetişkinler
<b>Sınav Süresi</b>	Yaklaşık 45 dakika	-
<b>Beceri Alanları</b>	Dinleme Okuma-Yazma Konuşma	Okuma Dinleme (Alan olarak belirlenmesine rağmen ayrıca görev bulunmamaktadır.) Konuşma Yazma
<b>Görev Sayısı</b>	13	Belirsiz, duruma göre değişebilir.
<b>Görev Türü</b>	Eşleştirme Not alma 3 seçenekli çoktan seçmeli Boyama/renglendirme Doğru/yanlış Evet/hayır yazma Karışık verilen harflerle görseli verilen kelimeyi yazma Boşluk doldurma	Çoktan seçmeli sorular Sözcükleri bulma Tanıma/anlama Boşluk doldurma Sayıları/harfleri/heceleri bulma Sözlü üretim Karşılıklı konuşma Tepki/yanıt verme Harfleri (yazıbirimleri)/heceleri (seslemleri)/sözcükleri bulma
<b>Soru Sayısı</b>	Konuşma hariç 45 soru	Belirsiz, duruma göre değişebilir.
<b>Değerlendirme Ölçütleri</b>	Okuma-yazma ve dinleme standart Konuşma için kelime bilgisi, sesletim ve etkileşim	-

## Sonuç

Yabancı dil öğrenme ihtiyacının artması; öğrencilerin hedef kitlesini, dil düzeylerini ve ihtiyaçlarını da çeşitlendirmiştir. Bu doğrultudaki *Cambridge English: Young Learners Pre A1 Starters* ve *Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi* düzey sınavları, farklı hedef kitlelere ve amaçlara yönelik tasarlanmış olduklarından önemli farklılıklar göstermektedir. *Cambridge English: Young Learners Pre A1 Starters* sınavı, 7-12 yaş arası çocuklara hitap etmekte ve somut kavramlara odaklanarak temel dil becerilerini ölçmektedir. Bu sınav; dinleme, okuma, yazma ve konuşma becerilerini yapılandırılmış bir biçimde değerlendirirken görevlerin resimlerle desteklenmesinin, genç öğrencilerin dil becerilerini ölçmek için uygun olduğu düşünülmektedir. Öte yandan *Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi* rehberi içerisindeki sınav, yetişkin göçmenler için tasarlanmış olup çeşitli sosyal etkileşim senaryolarını içermektedir. Ancak bu sınavın içerik ve dilbilgisi açısından daha karmaşık yapılar içermesi, A1 öncesi düzeydeki temel dil yeterlikleriyle örtüşmemekte ve hedef kitlenin ihtiyaçlarını yeterince karşılayamamaktadır. Sonuç olarak her iki sınav da belirli kitlelerin dil öğrenme süreçlerine katkı sağlasa da *Cambridge English: Young Learners Pre A1 Starters* sınavı, çocukların temel dil becerilerini geliştirirken daha uygun bir model sunarken Türkçe rehberi, göçmenlerin ihtiyaçlarını yeterince karşılamaktan uzak kalmaktadır. Bu durum dil öğretiminde hedef kitleye uygun materyal ve değerlendirme araçlarının önemini bir kez daha vurgulamaktadır.

## Öneriler

- YADOT öğretiminde A1 öncesi düzeyi oluşturan dil öğrencilerinin yaşları başta olmak üzere temel özelliklerinin belirlenmesi, hazırlanacak sınavların görev türü, dil düzeyi, bilişsel yük gibi özellikler açısından hedef grup için daha uygun olmasını sağlayacaktır. Sınav tasarımında hedef kitleyi, onların öğrenme ihtiyaçlarını ve yaşadıkları sosyal ortamları dikkate almak, dil öğretiminde etkili ve uygun araçlar geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Sınavlar, hedef kitlelerin farklılaşan ihtiyaçlarını daha iyi karşılamak için daha esnek ve uyarlanabilir hâle getirilebilir.
- A1 öncesi düzeyi için kazanımlara uygun olacak şekilde kelime ve dilbilgisi listelerinin hazırlanması, sınav hazırlama sürecinde yol gösterici olacaktır.
- YADOT öğrenen A1 öncesi düzeydeki öğrenciler için sınavlarda, dilbilgisel yapıların ve kelime dağarcığının çok karmaşık olmamasına özen gösterilmelidir ve gereksiz zorluklardan kaçınılmalıdır. Bunun yerine öğrencilerin temel dil becerilerini ölçen basit, açık ve anlaşılır sorular kullanılabilir.
- Sınavların etkililiğinin ve uygunluğunun değerlendirilebilmesi için öğrenci ve öğretici geri bildirimleri ölçme ve değerlendirme sürecine dâhil edilebilir.



**Kaynakça**

- Alexiou, T. ve Milton, J. (2020). Pic-Lex: A new Tool of Measuring Receptive Vocabulary for Very Young Learners. W. Zoghbor ve T. Alexiou (Eds.), *Advancing ELT Education* içinde (ss. 103-113). Dubai, UAE: Zayed University Publications.
- Alexiou, T. ve Stathopoulou, M. (2021). The Pre-A1 level in the Companion Volume of the Common European Framework of Reference for Languages. *Research Papers in Language Teaching and Learning*, 11(1), 11-29.
- Cambridge Assessment English. (2021). *Cambridge English Qualifications: Pre A1 Starters, A1 Movers and A2 Flyers Handbook for Teachers*.
- D-AOBM. (2021). *Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme* (Tamamlayıcı Cilt). Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
- Duc, V. H., My, H. N. T., Miyazaki, Y. ve Tani, S. (2020). A Pilot Study to Infer CEFR Can-Do Statements based on a Japanese Document Classification Method Including the Pre-A1 Level. *9<sup>th</sup> International Congress on Advanced Applied Informatics (IIAI-AAI)* içinde (ss. 294-297). Doi: <https://doi.org/10.1109/IIAI-AAI50415.2020.00065>
- Field, J. (2018). The Cognitive Validity of Tests of Listening and Speaking Designed for Young Learners. Papp, S. ve Rixon, S. (Eds.), *Examining Young Learners: Research and Practice in Assessing the English of School-age Learners* içinde (ss. 128-200). Cambridge: UCLES/Cambridge University Press.
- Gündüz, F. (2021). İlk Adım Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Yetişkinler İçin Türkçe-Arapça Çift Alfabeli İlk Okuma-Yazma Kitabı'nın İncelemesi. *Asya Studies-Academic Social Studies/Akademik Sosyal Araştırmalar*, 5(17), 289-298.
- Huyng, M. N. T., Miyazaki, Y. ve Tani, S. (2018). Inferring CEFR Reading Comprehension Index Based on Japanese Document Classification Method Including Pre-A1 Level. *JSISE Research*, 33(2), 64-69.
- McElwee, S., Devine, A. ve Saville, N. (2019). Introducing CEFR Pre-A1 Descriptors for Language Instruction and Assessment: Consequences, Opportunities and Responsibilities. *Zeitschrift für Fremdsprachenforschung*, 30(2), 215-232.
- Meadows, S. (2006). *The Child as Thinker: The Development and Acquisition of Cognition in Childhood* (2. bs.). London: Routledge.
- Mills, C. M. ve Keil, F. C. (2004). Knowing the Limits of One's Understanding: The Development of an Awareness of an Illusion of Explanatory Depth. *Journal of Experimental Child Psychology*, 87, 1-32.
- Petrović, L. P. ve Damjanović, I. (2015). Performance-based and Authentic Assessment for Cambridge YLE Starters Exam. *4<sup>th</sup> International Conference Teaching English to Young Learners: Assessment and Learning* (5-6 June 2015) Serbia, 1-14.
- Polat, Y., Köse, D., Peçenek, D. ve Durmuş, O. A. (2018). *Yabancı Dil Olarak Türkçe İlk Kazanımlar İçin Başvuru Rehberi A1 Öncesi*. Ankara: Yunus Emre Enstitüsü Yayınları.

- Rixon, S. ve Papp, S. (2018). The Educational Contexts of the Teaching of English to Young Learners and the Roles of Assessment. Papp, S. ve Rixon, S. (Ed.), *Examining Young Learners: Research and Practice in Assessing the English of School-age Learner* içinde (ss. 18-69). Cambridge: UCLES/Cambridge University Press.
- Rutson-Griffiths, Y. (2018). Creation of Pre-A1 Level Self-access Materials for University Students Using CEFR-J. *Hiroşima Bunkyo Kadın Üniversitesi Dergisi* (広島文教女子大学紀要), 53, 85-97.
- Shaw, S. D. ve Weir, C. (2007). *Examining Writing: Research and Practice in Assessing Second Language Writing*. Cambridge: UCLES/Cambridge University Press.
- Tono, Y. ve Negishi, M. (2012). The CEFR-J: Adapting the CEFR for English Language Teaching in Japan. *Framework & Language Portfolio (FLP) SIG Newsletter*, 8 5-12.
- TYDÖP. (2020). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretim Programı*. İstanbul: TMV Yayınları.